

ΑΠΟΦΑΣΗ ¹ ΑΡΙΘΜ. 335/Υ/2007

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ – ΤΜΗΜΑ Α΄

Συνεδρίασε στην Αίθουσα Συνεδριάσεων του 1^{ου} ορόφου του κτιρίου των γραφείων της, επί της οδού Κότσικα 1Α, Αθήνα, την 23^η Μαρτίου 2007, ημέρα Παρασκευή και ώρα 13:00, με την εξής σύνθεση:

Προεδρεύων: Αριστομένης Κομισσόπουλος

Μέλη: Φαίδων Στράτος

Γαρυφαλιά Αθανασίου,

Δημήτριος Γιαννέλης, και

Γεώργιος Σωτηρόπουλος, λόγω κωλύματος του τακτικού μέλους Ελίζας Αλεξανδρίδου

Τα λοιπά τακτικά ή/και αναπληρωματικά μέλη αυτών, αν και προσκληθέντα, δεν προσήλθαν στη συνεδρίαση, λόγω δικαιολογημένου κωλύματος.

Γραμματέας: Όλγα-Ανίτα Ραφτοπούλου, λόγω κωλύματος της τακτικής Αικατερίνης Τριβέλη

Θέμα της συνεδρίασης ήταν η λήψη απόφασης επί της προηγούμενης γνωστοποίησης, σύμφωνα με το άρθρο 4β του ν. 703/77, όπως ισχύει, της συγκέντρωσης που αφορά την απόκτηση ποσοστού 51% του συνολικού μετοχικού κεφαλαίου και των δικαιωμάτων ψήφου της εταιρείας με την επωνυμία «**FBV – ΠΡΩΤΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ**» (εφεξής FBVbank) από την εταιρεία «**ASPIS BANK ΑΤΕ**» (εφεξής ASPIS).

Στην αρχή της συζήτησης, τον λόγο έλαβε ο Γενικός Εισηγητής Ιωάννης Μιχαήλ, Προϊστάμενος της Β΄ Διεύθυνσης Εφαρμογής της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού (εφεξής Γ.Δ.Α.), ο οποίος ανέπτυξε τη γραπτή εισήγηση (αριθ. πρωτ. 1680/21.3.2007) της Υπηρεσίας και πρότεινε τη μη απαγόρευση της από 15.2.2007 γνωστοποιηθείσας, σύμφωνα με το άρθρο 4β του ν.703/77, όπως ισχύει, συγκέντρωσης, καθόσον δεν δημιουργούνται σοβαρές αμφιβολίες ως προς την δυνατότητα να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στις σχετικές αγορές τις οποίες αφορά.

Κατόπιν η Επιτροπή Ανταγωνισμού διασκέφθηκε και αφού έλαβε υπόψη της όλα τα στοιχεία του φακέλου της κρινόμενης υπόθεσης και την Εισήγηση της Γ.Δ.Α.,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ:

Ι. 1. Την 15.2.2007 (αριθ. ημ. πρωτ. 999) γνωστοποιήθηκε στην Επιτροπή Ανταγωνισμού, σύμφωνα με το άρθρο 4β του ν. 703/77, όπως ισχύει, από την «ASPIS BANK ΑΤΕ» (εφεξής ASPIS) η απόκτηση, με το από 1^{ης} Φεβρουαρίου 2007 Ιδιωτικό Συμφωνητικό αγοράς μετοχών,

¹ Από την παρούσα απόφαση έχουν παραλειφθεί, σύμφωνα με το άρθρο 26 παρ.7 του Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (ΦΕΚ 1890/Β΄/29.12.2006), τα στοιχεία εκείνα, τα οποία κρίθηκε ότι αποτελούν επιχειρηματικό απόρρητο. Στη θέση των στοιχείων που έχουν παραλειφθεί υπάρχει η ένδειξη [...]. Όπου ήταν δυνατό τα στοιχεία που παραλείφθηκαν αντικαταστάθηκαν με ενδεικτικά ποσά και αριθμούς ή με γενικές περιγραφές (εντός [...]).

μεταξύ αφενός των [...] (οι Πωλητές και ο καθένας, ο Πωλητής) και αφετέρου της εταιρίας ASPIS (αγοράστρια). Οι Πωλητές θα μεταβιβάσουν και ο Αγοραστής θα αγοράσει τις 15.300.000 κοινές μετοχές, καταχωρημένες με τις μετοχές δικαιωμάτων ψήφου της FBBank, οι οποίες ανέρχονται σε 51% του τρέχοντος συνολικού μετοχικού κεφαλαίου της FBBank. Το υπόλοιπο ποσοστό του μετοχικού κεφαλαίου και των δικαιωμάτων ψήφου της FBBank, ήτοι 14.700.000 μετοχές που αντιστοιχεί στο 49% του συνολικού μετοχικού κεφαλαίου και των δικαιωμάτων ψήφου της FBBank, κατέχεται από την Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε, η οποία δεν είναι συμβαλλόμενο μέρος στο Ιδιωτικό Συμφωνητικό.

2. Κατά τους όρους του παραπάνω Συμφωνητικού, κατά την ημερομηνία ολοκλήρωσης, οι Πωλητές θα μεταβιβάσουν και ο Αγοραστής θα αγοράσει τις μετοχές έναντι της πληρωμής του τιμήματος, πληρωμή η οποία θα είναι σε εκκαθαρισμένα μετρητά χρήματα, χωρίς οποιαδήποτε κράτηση, παρακράτηση ή συμψηφισμό. Για την αποφυγή αμφιβολίας, ο Αγοραστής θα απαιτηθεί να αγοράσει όλες τις μετοχές και όχι ένα μέρος αυτών. Οι Πωλητές θα μεταφέρουν τα δικαιώματα ιδιοκτησίας, χρήσης και κατοχής όλων των άλλων τίτλων και τόκων στις μετοχές ελεύθερα από όλα τα βάρη, δικαιώματα τρίτων, αξιώσεις, προνόμια, δικαιώματα πρώτης άρνησης, χρεώσεις και επιβαρύνσεις οποιουδήποτε είδους.

3. Το τίμημα για την πώληση των μετοχών θα είναι ίσο με [...].

4. Η πώληση και η αγορά των μετοχών από τον Αγοραστή τελεί υπό τους παρακάτω όρους (του άρθρου 6 της συμφωνίας):

- την έγκριση από την Τράπεζα της Ελλάδος της απόκτησης από τον Αγοραστή των μετοχών.
- την γραπτή άδεια ή ισότιμη γραπτή επιβεβαίωση από την Επιτροπή Ανταγωνισμού για την απόκτηση των μετοχών από τον Αγοραστή, σύμφωνα με το άρθρο 4β του ν. 703/77.
- τη συμμόρφωση με τις εγγυήσεις που απαριθμούνται στο παράρτημα 1(Α), της συμφωνίας αγοράς μετοχών ακριβώς, όπως αναφέρεται παρακάτω, πριν και κατά την Ημερομηνία Ολοκλήρωσης.
- κάθε μέρος θα κάνει τη μεγαλύτερη δυνατή προσπάθεια ώστε να διασφαλίσει ότι οι όροι στον όρο 6 ανωτέρω θα εκπληρωθούν το συντομότερο δυνατόν από την ημερομηνία του παρόντος και σε κάθε περίπτωση το αργότερο 3 μήνες από την ημερομηνία της παρούσας συμφωνίας.

5. Η Ολοκλήρωση της Αγοραπωλησίας θα πραγματοποιηθεί στα γραφεία των πωλητών στην Αθήνα, μέσα σε 5 εργάσιμες ημέρες αφότου η πώληση και η αγορά των μετοχών λάβει χώρα άνευ επιφυλάξεων (σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας σχετικά με τη διεξαγωγή του Νομικού Ελέγχου).

Πριν από την ολοκλήρωση, τα συμβαλλόμενα μέρη θα συντάξουν και θα καταθέσουν τις δηλώσεις φορολογίας που απαιτούνται για την πώληση και τη μεταβίβαση των μετοχών.

Κατά την ημερομηνία ολοκλήρωσης:

- οι Πωλητές και ο Αγοραστής θα εκτελέσουν, ή θα μεριμνήσουν για την εφαρμογή της Σύμβασης μεταβίβασης μετοχών σε ό,τι αφορά τις μετοχές,
- ο Αγοραστής θα καταβάλει στο λογαριασμό των Πωλητών το τίμημα σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4,

- ταυτόχρονα με την πληρωμή της αμοιβής οι Πωλητές θα παραδώσουν τους τίτλους στον Αγοραστή και οι Πωλητές και ο Αγοραστής θα προβούν στις σχετικές καταχωρήσεις στο μητρώο μετόχων της FBBank, και στους τίτλους, όπως απαιτείται από το νόμο,
- οι Πωλητές θα παραδώσουν ή θα μεριμνήσουν για την παράδοση στον Αγοραστή των γραπτών παραιτήσεων των διευθυντών της FBBank, που διορίστηκαν από τους Πωλητές.

6. «Οι Πωλητές δεσμεύονται πως για μια περίοδο 12 μηνών μετά την Ολοκλήρωση δε θα προσλάβουν οποιοδήποτε υπάλληλο, ΠΑΝΤΑ ΥΠΟ ΤΟΝ ΟΡΟ ότι τίποτα στον όρο 11 της συμφωνίας αγοράς μετοχών δεν θα εμποδίσει τους Πωλητές να απασχολήσουν έναν υπάλληλο που έχει προσληφθεί σύμφωνα με μια γενική διαφήμιση για ανεύρεση εργασίας ή ανακοίνωση στο διαδίκτυο που έχει τεθεί σε κυκλοφορία από τους Πωλητές και που δεν απευθύνεται αποκλειστικά σε υπαλλήλους».

7. Οι Πωλητές έχουν την πλήρη, κοινή και αδιαίρετη, κυριότητα 15.300.000 κοινών ονομαστικών μετοχών με δικαίωμα ψήφου της FBBank, με ονομαστική αξία 2,94 ευρώ ανά μετοχή, που αντιπροσωπεύουν ποσοστό 51% του συνολικού μετοχικού κεφαλαίου και ψήφων της FBBank. Κανένας από τους Πωλητές δεν έχει διαθέσει ή έχει συμφωνήσει να διαθέσει, ή έχει χορηγήσει ή έχει συμφωνήσει να χορηγήσει οποιαδήποτε προτίμηση ή δικαίωμα προτιμήσεως, ή δεν έχει προσφέρει οποιαδήποτε από τις μετοχές του προς πώληση.

8. Το συνολικό μετοχικό κεφάλαιο της FBBank είναι 88.200.000 ευρώ. Οι μετοχές είναι κοινές, ονομαστικές, ελεύθερα μεταβιβάσιμες πλήρως καταβεβλημένες και φέρουν μια ψήφο ανά μετοχή. Οι μετοχές έχουν εκδοθεί νόμιμα και έχουν ονομαστική αξία 2,94 ανά μετοχή, αντιπροσωπεύουν δε το 51% των συνολικών δικαιωμάτων ψήφου στην FBBank.

9. Οι μέτοχοι της FBBank, συμπεριλαμβανομένης και της Αγροτικής Τράπεζας, είχαν προσυπογράψει συμφωνία για τις δεσμεύσεις που αναλαμβάνουν στα πλαίσια της συνεργασίας τους. Κατά την δήλωση των εμπλεκόμενων στο ιδιωτικό συμφωνητικό μεταβίβασης μετοχών, η Συμφωνία των Μετόχων της FBBank με την Αγροτική Τράπεζα έληξε στις 30 Νοεμβρίου 2006, δεν έχει ανανεωθεί, ούτε εξακολούθησε να ισχύει με οποιονδήποτε τρόπο μετά τις 30 Νοεμβρίου 2006 και δεν θα ανανεωθεί, ούτε θα εξακολουθήσει να ισχύει με άλλο τρόπο. Η Συμφωνία των Μετόχων δεν ισχύει για την προβλεπόμενη μεταβίβαση των Μετοχών ούτε έχει επιπτώσεις σε τέτοια μεταβίβαση με οποιονδήποτε τρόπο.

II. ΤΑ ΜΕΡΗ

1. ASPIS BANK ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Η Aspis Bank, ανώνυμη τραπεζική εταιρεία, η οποία εδρεύει στην Αθήνα, επί της οδού Όθωνος 4, είναι πιστωτικό ίδρυμα. Δραστηριοποιείται σε όλες τις τραπεζικές εργασίες, εκ των οποίων οι κυριότερες είναι η παροχή χορηγήσεων και η συγκέντρωση καταθέσεων. Η Aspis Bank έχει ως αποκλειστικό σκοπό, σύμφωνα με το άρθρο 4 του καταστατικού της, τη διενέργεια, για λογαριασμό της ή για λογαριασμό τρίτων, όλων των επιτρεπόμενων από τη νομοθεσία τραπεζικών εργασιών. Η Aspis Bank ελέγχεται άμεσα και (κυρίως) έμμεσα από τον κ. Π. Ψωμιάδη.

Ο παγκόσμιος κύκλος εργασιών της Aspis Bank, του Ομίλου Ασπίς Πρόνοια και των εταιρειών που ελέγχει άμεσα ή έμμεσα ο κ. Παύλος Ψωμιάδης στον χώρο των ασφαλίσεων και μη, σε ενοποιημένη βάση για το έτος 2005, είναι 372,03 εκατ. ευρώ. Ο κύκλος εργασιών του 2005 περιλαμβάνει τον κύκλο εργασιών των εταιρειών που ανήκουν στον όμιλο της Aspis Bank (ήτοι Aspis Bank, Aspis International A.E.Δ.Α.Κ., Aspis A.E. Μεσιτείας Ασφαλίσεων, Aspis ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ Α.Ε., Aspis A.E. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΜΙΣΘΩΣΕΩΝ, ASPIS FINANCE PLC. (Μ. Βρετανία), τις εταιρείες που ενοποιεί η ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Γ.Α. (ήτοι, ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Γ.Α., ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Α.Ζ., ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΛΙΜΙΤΕΔ (Κύπρου) και ΑΣΠΙΣ ΚΤΗΜΑΤΙΚΗ Α.Ε.), καθώς και τις ακόλουθες εταιρείες που ελέγχει άμεσα ή έμμεσα ο κ. Παύλος Ψωμιάδης, ήτοι COMMERCIAL VALUE A.A.E, ΑΣΠΙΣ ΟΜΙΛΟΣ ΕΤΑΙΡΙΩΝ Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ, και ΑΣΠΙΣ ΚΑΠΙΤΑΛ Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ. Επίσης ο Όμιλος Ασπίς Πρόνοια ή / και ο κ. Παύλος Ψωμιάδης συμμετέχουν ή/και ελέγχουν και τις εταιρίες ΑΣΠΙΣ ΕΣΤΙΑ ΑΣΤΙΚΑ ΑΚΙΝΗΤΑ Α.Ε, BRIGHT A.E. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΚΑΙ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ, ASPIS LIV FORSEKRINGS AB (ΣΟΥΗΔΙΑ) και ΠΡΟΝΟΙΑ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΑΕ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΓΡΑΦΕΙΩΝ. Το μεγαλύτερο μέρος του κύκλου εργασιών των εταιριών του Ομίλου διενεργήθηκε στην Ελληνική Αγορά.

Ο ενοποιημένος κύκλος εργασιών της Aspis Bank κατά το έτος 2005 **στην ελληνική αγορά** είναι 367,85 εκατ. ευρώ. Ο κύκλος εργασιών του 2005 στην Ελλάδα δεν περιλαμβάνει τον κύκλο εργασιών των ακόλουθων εταιρειών: ASPIS FINANCE PLC. (Μ. Βρετανία), και ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΛΙΜΙΤΕΔ (Κύπρου).

2. FBB – ΠΡΩΤΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Η FBBank, πρώτη επιχειρηματική τράπεζα ανώνυμη εταιρεία, η οποία εδρεύει στην Αθήνα, επί της οδού Μιχαλακοπούλου 91, είναι εμπορικό πιστωτικό ίδρυμα που δραστηριοποιείται στον κλάδο των τραπεζικών προϊόντων και υπηρεσιών και ειδικότερα, στη ναυτιλιακή τραπεζική, την τραπεζική επιχειρήσεων και την τραπεζική ιδιωτών. Η παροχή τραπεζικών προϊόντων και υπηρεσιών σε μεγάλες και μικρομεσαίες επιχειρήσεις αποτελεί τη βασική της δραστηριότητα. Η διεύρυνση των προϊόντων και υπηρεσιών της FBBank προς ιδιώτες ξεκίνησε το 2005 με επέκταση και στη λιανική τραπεζική.

Ο παγκόσμιος κύκλος εργασιών της FBBank σε ενοποιημένη βάση για το έτος 2005, είναι 51,55 εκατ.

Ο ενοποιημένος κύκλος εργασιών της FBBANK κατά το έτος 2005 **στην ελληνική αγορά** είναι 51,55 εκατ. ευρώ. Η FBBank ελέγχεται από τους Πωλητές, ήτοι τους κ.κ. [...], οι οποίοι είναι φυσικά πρόσωπα και έχουν στην κοινή, αδιαίρετη και πλήρη ιδιοκτησία τους συνολικά 15.300.000 μετοχές της FBBank και οι οποίες αντιστοιχούν στο 51% του συνολικού μετοχικού κεφαλαίου και των δικαιωμάτων ψήφου της FBBank.

Το υπόλοιπο ποσοστό του μετοχικού κεφαλαίου και των δικαιωμάτων ψήφου της FBBank, ήτοι 14.700.000 μετοχές της FBBank, που αντιστοιχεί στο 49% του συνολικού μετοχικού κεφαλαίου και των δικαιωμάτων ψήφου της, κατέχεται από την Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος.

III. 1. Σχετική αγορά προϊόντων/υπηρεσιών

Η σχετική αγορά προϊόντων περιλαμβάνει το σύνολο των προϊόντων ή/και υπηρεσιών που θεωρούνται από τον καταναλωτή εναλλάξιμα ή δυνάμενα να υποκατασταθούν μεταξύ τους λόγω των χαρακτηριστικών, των τιμών τους και της σκοπούμενης χρήσης τους.

Η υπό κρίση συγκέντρωση αφορά τις αγορές που δραστηριοποιούνται οι εταιρείες που συμμετέχουν στη συγκέντρωση και συγκεκριμένα οι αγορές των ASPIS BANK και FFBANK.

Οι όμιλοι εταιριών στους οποίους ανήκουν οι συμμετέχουσες δραστηριοποιούνται στις ακόλουθες αγορές :

α) τραπεζικών προϊόντων και υπηρεσιών εν γένει. Σε σειρά αποφάσεων της Επιτροπής και της Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Βλ. Ε.Α. 46/II/99, 54/II/99, 67/II/99, IV/M391, IV/M213, IV/M/319 κ.α.) σχετικά με συγκεντρώσεις επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον ευρύτερο χρηματοπιστωτικό τομέα αναφέρεται ότι αυτός δύναται να διακριθεί σε πολλές ξεχωριστές αγορές προϊόντων και υπηρεσιών όπως η λιανική τραπεζική (retail banking), η παροχή υπηρεσιών σε ιδιώτες (private banking), η παροχή καινοτομικού κεφαλαίου (venture capital), η παροχή υπηρεσιών σε επιχειρήσεις (corporate banking) κλπ. Εν τούτοις, με βάση τα προσκομισθέντα στοιχεία στην υπό κρίση συγκέντρωση, δεν θεωρείται ότι είναι σκόπιμη η εξέταση του ζητήματος εάν οι ανωτέρω αποτελούν και ξεχωριστές σχετικές αγορές υπηρεσιών του τραπεζικού τομέα, δεδομένου ότι όπως αναφέρεται παρακάτω οι συμμετέχουσες στη συγκέντρωση εταιρίες κατέχουν μικρά μερίδια στον τραπεζικό κλάδο γενικότερα, και η στενότερη οριοθέτηση της ανωτέρω αγοράς δε θα επέφερε σημαντική διαφοροποίηση στην εκτίμηση των επιπτώσεων που αναμένεται να επιφέρει η κρινόμενη συναλλαγή στον ανταγωνισμό, **β)** αμοιβαίων κεφαλαίων (μόνο η ASPIS), **γ)** χρηματιστηριακών υπηρεσιών (μόνο η ASPIS), **δ)** ασφαλιστικών και πρακτορειακών εργασιών, ήτοι υπηρεσίες διαμεσολάβησης στη σύναψη ασφαλειών (μόνο η ASPIS), και **ε)** χρηματοδοτικής μίσθωσης (μόνο η ASPIS).

Η αγορά των χρηματοδοτικών μισθώσεων (leasing), η οποία εντάσσεται στην ευρύτερη αγορά των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών αποτελεί διακριτή αγορά όπως έχει αποφανθεί η Επιτροπή Ανταγωνισμού σε προηγούμενες Αποφάσεις της (Ε.Α. 67/II/99, 89/II/99, 201/III/2001).

2. Σχετική Γεωγραφική Αγορά

Η σχετική γεωγραφική αγορά περιλαμβάνει την περιοχή στην οποία οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις πωλούν τα σχετικά προϊόντα τους υπό επαρκώς ομοιογενείς συνθήκες ανταγωνισμού.

Ως σχετική αγορά, στην υπό κρίση συγκέντρωση θεωρείται το σύνολο της ελληνικής επικράτειας.

IV. ΔΟΜΗ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΑΓΟΡΩΝ – ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ – ΜΕΡΙΔΙΑ ΑΓΟΡΑΣ

Η εν λόγω συγκέντρωση αφορά τις ακόλουθες σχετικές αγορές που δραστηριοποιούνται οι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις.

A-1. Κλάδοι δραστηριοποίησης Aspis Bank

Η Aspis Bank δραστηριοποιείται σε όλους τους κλάδους εμπορικής τραπεζικής κατόπιν της τροποποίησης του καταστατικού της, το 2001, και μετατροπής, σε εμπορική τράπεζα από στεγαστική, με απόφαση της επιτροπής Νομισματικών και Πιστωτικών Θεμάτων της Τράπεζας της Ελλάδος (3/9/2001).

Ειδικότερα, οι σημαντικότεροι υφιστάμενοι κλάδοι δραστηριότητας της Aspis Bank είναι α) η λιανική τραπεζική (στεγαστική, καταναλωτική πίστη και χρηματοδοτήσεις Μικρών και Μεσάιων επιχειρήσεων) και η επιχειρηματική τραπεζική (χρηματοδοτήσεις Μεγάλων Επιχειρήσεων –η Τράπεζα δραστηριοποιείται στον Τομέα αυτό κυρίως από το 2002), β) ο Τομέας Κεφαλαιαγορών (χρηματιστηριακές εργασίες, λήψη και διαβίβαση εντολών, υπηρεσίες θεματοφυλακής, κ.α.). Τα προϊόντα που προσφέρονται καλύπτουν όλο το φάσμα των απαιτήσεων των ιδιωτών (στεγαστικά & επισκευαστικά δάνεια επιδοτούμενα και μη, καταναλωτικά δάνεια, πιστωτικές κάρτες) και των επιχειρήσεων (παροχή υπηρεσιών μισθοδοσίας, υπηρεσίες phone-banking και e-banking, πληρωμή ΦΠΑ και εργοδοτικών εισφορών ΙΚΑ, κεφάλαια κίνησης, χρηματοδότηση πάγιων εγκαταστάσεων, διεξαγωγή εργασιών εισαγωγών-εξαγωγών, οργάνωση ή συμμετοχή σε κοινοπρακτικά δάνεια, χρηματοδοτήσεις επί μέρους επενδυτικών σχεδίων). Επίσης από τον όμιλο Aspis Bank προσφέρεται σειρά αποταμιευτικών και επενδυτικών προϊόντων και αμοιβαίων κεφαλαίων, που ανήκουν σε άλλες αγορές από αυτή που επηρεάζει η γνωστοποιούμενη συγκέντρωση. Συγκεκριμένα μέσω των καταστημάτων διατίθενται, γ) τα αμοιβαία κεφάλαια της ASPIS INTERNATIONAL A.E.Δ.Α.Κ. και από το τέλος 2002 τα αμοιβαία κεφάλαια της ABN AMRO Luxemburg Investment Funds S.A. στα πλαίσια της ευρύτερης συνεργασίας της Τράπεζας με την ABN AMRO στο τομέα του asset management, δ) Σημειώνεται ότι το Νοέμβριο 2002 ολοκληρώθηκε η εξαγορά του δικτύου λιανικής τραπεζικής της ABN AMRO BANK (Hellas) και κατά συνέπεια τα 17 καταστήματά της καθώς και οι εταιρίες ABN AMRO Leasing Hellas και ABN AMRO ΑΕ Μεσιτείας Ασφαλίσεων, οι οποίες μετονομάστηκαν σε ASPIS A.E. Χρηματοδοτικής Μίσθωσης και ASPIS A.E. Μεσιτείας Ασφαλίσεων αντίστοιχα, πέρασαν στον έλεγχο της Aspis Bank. Επίσης, το 2004 ολοκληρώθηκε η συγχώνευση των εταιριών ΑΣΠΙΣ Α.Ε.Δ.Α.Κ. και ABN AMRO Α.Ε.Δ.Α.Κ. και η νέα εταιρία που προέκυψε μετονομάστηκε σε ASPIS INTERNATIONAL A.E.Δ.Α.Κ., και ε) Μέσω των προαναφερθεισών θυγατρικών της (ASPIS INTERNATIONAL A.E.Δ.Α.Κ., ASPIS A.E. Χρηματοδοτικής Μίσθωσης, ASPIS A.E. Λειτουργικών Μισθώσεων (θυγατρική της ASPIS A.E. Χρηματοδοτικής Μίσθωσης), ASPIS A.E. Μεσιτείας Ασφαλίσεων) η ASPIS BANK προσφέρει προϊόντα και υπηρεσίες όπως:

- (i) Διαχείριση χαρτοφυλακίου ιδιωτών και θεσμικών επενδυτών, υπηρεσίες χρηματοδοτικής και λειτουργικής μίσθωσης,
- (ii) Υπηρεσίες μεσιτείας ασφαλίσεων.

2. Δίκτυο ASPIS BANK

Οι τραπεζικές υπηρεσίες της Aspis Bank εκτείνονται σε αρκετές πόλεις της Ελλάδας.

Το δίκτυο της ASPIS BANK περιλαμβάνει:

- (α) 69 καταστήματα ανά την Ελλάδα εκ των οποίων, 33 στον Ν. Αττικής, 24 στην Κεντρική & Βόρεια Ελλάδα (6 στον Ν. Θεσσαλονίκης), 5 στην Πελοπόννησο, 3 στην Κρήτη, 2 στη Δυτική Ελλάδα, 1 στη Ρόδο και 1 στη Μυτιλήνη.
- (β) Ηλεκτρονική τραπεζική και δίκτυο ATM. Μέσω των υπηρεσιών του δικτύου των ATM της Τράπεζας και του ΔΙΑΣ και του Direct Banking (phone banking και internet banking) προσφέρεται ευρύ φάσμα υπηρεσιών στους πελάτες κατά την διάρκεια του 24ωρου.
- (γ) Εναλλακτικά Δίκτυα. Από το 2001 οργανώθηκε η προώθηση τραπεζικών προϊόντων μέσω του ασφαλιστικού δικτύου του Ομίλου ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ, καθώς και η αντίστοιχη προώθηση ασφαλιστικών προϊόντων μέσω του δικτύου καταστημάτων της Τράπεζας, με στόχο την αξιοποίηση του δικτύου πωλήσεων του Ομίλου πέραν του παραδοσιακού δικτύου τραπεζικών καταστημάτων. Η δραστηριοποίηση στον τομέα αυτό υποστηρίζεται από ανάλογες μηχανογραφικές εφαρμογές καθώς και εκπαίδευση του προσωπικού της Τράπεζας και των ασφαλιστικών συμβούλων στα προϊόντα που προωθούν.

3. Κλάδοι δραστηριοποίησης FBBank

Η FBANK δραστηριοποιείται στον κλάδο των τραπεζικών προϊόντων και υπηρεσιών και ειδικότερα στην παροχή τραπεζικών υπηρεσιών σε μεγάλες επιχειρήσεις (corporate banking) και στην παροχή τραπεζικών υπηρεσιών σε ιδιώτες και επιχειρήσεις, με έμφαση στους τομείς της ναυτιλίας και του τουρισμού.

Η παροχή τραπεζικών προϊόντων και υπηρεσιών σε μεγάλες και μικρομεσαίες επιχειρήσεις αποτελεί τη βασική της δραστηριότητα. Η διεύρυνση των προϊόντων και υπηρεσιών της FBANK προς ιδιώτες ξεκίνησε το 2005 με επέκταση και στη λιανική τραπεζική.

4. Δίκτυο FBANK

Οι τραπεζικές υπηρεσίες της FBANK εκτείνονται κατά κύριο λόγο στην Αττική.

Το δίκτυο Καταστημάτων της FBANK αποτελείται από 15 καταστήματα στην Αθήνα, Πειραιά, Καλλιθέα, Γλυφάδα, Κηφισιά, Μαρούσι, Περιστέρι Θεσσαλονίκη, Ηράκλειο Κρήτης, Ρόδο, Λάρισα και Κέρκυρα. Τα καταστήματα αυτά είναι εφοδιασμένα με ATMs.

Εκτός από τα ATMs του δικτύου της FBANK, που βρίσκονται εγκατεστημένα στα καταστήματα της τράπεζας, οι πελάτες της FBANK μπορούν να χρησιμοποιούν το δίκτυο των 600 ATMs της Αγροτικής Τράπεζας σε όλη την Ελλάδα.

Με βάση τα ανωτέρω στοιχεία τόσο η **Aspis Bank όσο και η FBANK θεωρούνται από τις «μικρές» τράπεζες** που δεν κατέχουν σημαντική θέση στην τραπεζική αγορά στην Ελλάδα.

Β. Ανταγωνισμός

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών για το έτος 2005, στην Ελλάδα δραστηριοποιούνται συνολικά 43 εμπορικές τράπεζες εκ των οποίων 21 ελληνικές και 22 αλλοδαπές (οι οποίες ανήκουν σε μεγάλα πιστωτικά ιδρύματα του εξωτερικού), καθώς και η Τράπεζα της Ελλάδος, 2 Ειδικοί Πιστωτικοί Οργανισμοί (το Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο και το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων) και 16 πιστωτικοί συνεταιρισμοί.

Λαμβανομένων υπόψη των χαρακτηριστικών που υποδηλώνουν τη σχετική θέση που κατέχει μία τράπεζα στον χρηματοπιστωτικό κλάδο (ήτοι σύνολο ενεργητικού, καταθέσεις κάθε

μορφής, χορηγήσεις, παροχή επενδυτικών υπηρεσιών, αριθμός υποκαταστημάτων και αριθμός απασχολούμενου προσωπικού) αλλά και του εύρους και της ποικιλίας των προσφερομένων προϊόντων και υπηρεσιών, οι Εμπορικές Τράπεζες κατέχουν κυρίαρχη θέση. Ειδικότερα δε η ΕΤΕ, η ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΦΓ EUROBANK ERGASIAS και η ALPHA BANK, οι οποίες είναι οι μεγαλύτερες εμπορικές τράπεζες στην Ελλάδα, καλύπτουν το μεγαλύτερο μέρος της αγοράς.

Σύμφωνα με τους δημοσιευμένους ισολογισμούς των πιστωτικών ιδρυμάτων, κατά την 31.12.2005 η ΕΤΕ είχε την πρώτη (1η) θέση στα μερίδια αγοράς στις παραδοσιακές τραπεζικές εργασίες με βάση το σύνολο α) του ενεργητικού (μερίδιο αγοράς 20%), β) των καταθέσεων (μερίδιο αγοράς 22%) και γ) των χορηγήσεων (μερίδιο αγοράς 18%), ενώ τη δεύτερη θέση μοιράζονται οι ALPHA BANK και ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΦΓ EUROBANK ERGASIAS (με αντίστοιχα μερίδια 16%, 13% και 16% η ΕΦΓ και 16%, 10% και 16% η ALPHA BANK).

Εξάλλου, σύμφωνα με τα στοιχεία της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών (URL: <http://www.hba.gr/8stoixeia/index8.htm>), βάσει των δημοσιευμένων οικονομικών καταστάσεων των πιστωτικών ιδρυμάτων το σύνολο του όγκου πωλήσεων (μικτά λειτουργικά έσοδα) των τραπεζών που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα έως την 31.12.2005 ανήλθε σε 14,5 δις €. Από αυτό, η ΕΦΓ EUROBANK ERGASIAS κατέχει την πρώτη θέση στα μερίδια αγοράς βάσει όγκου πωλήσεων με ποσοστό 20,6%, ενώ τη δεύτερη θέση κατέχει η ΕΤΕ με ποσοστό 18,3% και την τρίτη θέση κατέχει η Alpha Bank με ποσοστό 13,5%.

Για λόγους πληρότητας αναφέρεται ότι, το σύνολο του όγκου πωλήσεων των τραπεζών που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα με βάση τα καθαρά λειτουργικά έσοδα ανήλθε, κατά το ίδιο διάστημα σε 9,2 δις € και τα μερίδια αγοράς των ΕΤΕ, ΕΦΓ και Alpha Bank σε 19,2%, 15,5% και 14,3%, αντίστοιχα.

Γ. Μερίδια αγοράς

Σύμφωνα εξάλλου με τα πιο πάνω στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος και της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών στις 31.12.2005:

α) το μερίδιο αγοράς της **Aspis Bank** είναι **0,7%** με βάση το σύνολο του ενεργητικού, **0,8%** με βάση το σύνολο των καταθέσεων, **1%** με βάση το σύνολο των χορηγήσεων και περίπου **0,9%** με βάση τον όγκο πωλήσεων των τραπεζών που λειτουργούν στην Ελλάδα ενώ

β) το μερίδιο αγοράς της **FBBank** στην Ελλάδα είναι **0,4%** με βάση το σύνολο του ενεργητικού, **0,4%** με βάση το σύνολο των καταθέσεων, **0,6%** με βάση το σύνολο των χορηγήσεων και περίπου **0,4%** με βάση τον όγκο πωλήσεων των τραπεζών που λειτουργούν στην Ελλάδα.

Η **FBBank** δεν ασχολείται με άλλες δραστηριότητες.

Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι δεν υπάρχουν επηρεαζόμενες αγορές δεδομένου ότι τα μερίδια αγοράς είναι μικρότερα από 15%.

V. 1. Σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 2 εδαφ. Β του ν. 703/77, όπως ισχύει, συγκέντρωση πραγματοποιείται όταν ένα ή περισσότερα πρόσωπα που ελέγχουν ήδη τουλάχιστον μια επιχείρηση ή μια ή περισσότερες επιχειρήσεις, αποκτούν άμεσα ή έμμεσα τον έλεγχο του συνόλου ή τμημάτων μιας ή περισσότερων άλλων επιχειρήσεων.

Σύμφωνα δε με την παρ. 3 του άρθρου 4 του ιδίου νόμου, όπως ισχύει, «ο έλεγχος απορρέει από δικαιώματα, συμβάσεις ή άλλα μέσα, τα οποία είτε μεμονωμένα είτε από κοινού με άλλα και λαμβανομένων υπόψη των σχετικών πραγματικών ή νομικών συνθηκών, παρέχουν τη δυνατότητα καθοριστικής επίδρασης στη δραστηριότητα μιας επιχείρησης και ιδίως από:

α) δικαιώματα κυριότητας ή επικαρπίας επί του συνόλου ή μέρους των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης,

β) δικαιώματα ή συμβάσεις που παρέχουν δυνατότητα καθοριστικής επίδρασης στη σύνθεση, στις συσκέψεις ή τις αποφάσεις των οργάνων μίας επιχείρησης».

Στην υπό κρίση περίπτωση, σύμφωνα με το από 1^{ης} Φεβρουαρίου 2007 Ιδιωτικό Συμφωνητικό αγοράς μετοχών, μεταξύ αφενός των κ.κ. Βίκτωρα Ρέστη, Μπέλας Ρέστη, Κάτιας Ρέστη και Κλαούντιας Ρέστη (οι πωλητές) και αφετέρου της εταιρίας ASPIS (αγοράστρια), οι Πωλητές θα μεταβιβάσουν και η «ASPIS» θα αγοράσει τις 15.300.000 κοινές μετοχές, με δικαίωμα ψήφου, της FBBank, οι οποίες ανέρχονται σε 51% του τρέχοντος συνολικού μετοχικού κεφαλαίου της FBBank.

Το υπόλοιπο ποσοστό του μετοχικού κεφαλαίου και των δικαιωμάτων ψήφου της FBBank, ήτοι 14.700.000 μετοχές που αντιστοιχεί στο 49% του συνολικού μετοχικού κεφαλαίου και των δικαιωμάτων ψήφου της FBBank, κατέχεται από την Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε, η οποία δεν είναι συμβαλλόμενο μέρος στο Ιδιωτικό Συμφωνητικό. Κατά συνέπεια, δημιουργείται συγκέντρωση κατά την έννοια του άρθρου 4 παρ. 2 εδαφ. β' του ν. 703/77, όπως ισχύει.

Σύμφωνα με το άρθρο 4β παρ. 1 του Ν. 703/77, όπως ισχύει, «Κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων πρέπει να γνωστοποιείται στην Επιτροπή Ανταγωνισμού μέσα σε δέκα (10) εργάσιμες ημέρες από τη σύναψη της συμφωνίας ή τη δημοσίευση της προσφοράς ή ανταλλαγής ή την απόκτηση συμμετοχής που εξασφαλίζει τον έλεγχο της επιχείρησης, όταν ο συνολικός κύκλος εργασιών όλων των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγκέντρωση κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 4στ ανέρχεται, στην παγκόσμια αγορά τουλάχιστον σε εκατόν πενήντα εκατομμύρια (150.000.000) ευρώ και δύο τουλάχιστον από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιούν, η καθεμία χωριστά, συνολικό κύκλο εργασιών άνω των δεκαπέντε εκατομμυρίων (15.000.000) ευρώ στην ελληνική αγορά».

Ο συνολικός κύκλος εργασιών των συμμετεχουσών στη συγκέντρωση επιχειρήσεων, το έτος 2005, ανήλθε στην παγκόσμια αγορά σε ποσό που υπερβαίνει τα 150.000.000 ευρώ (Όμιλος ASPIS BANK 372,03 εκατ. ευρώ , Όμιλος FFBANK 51,55 εκατ. ευρώ) και στην ελληνική αγορά η Aspis Bank πραγματοποίησε 367,85 εκατ. ευρώ και η FFBank 51,55 εκατ. ευρώ.

Η σύμβαση αγοραπωλησίας μετοχών υπεγράφη την 1^η Φεβρουαρίου 2007 και η σχετική γνωστοποίηση υποβλήθηκε εμπρόθεσμα στις 15 Φεβρουαρίου 2007, δημοσιεύθηκε στην εφημερίδα «ΤΟ ΚΕΡΔΟΣ» στις 21.02.2007 και προσκομίσθηκε το υπ' αριθ. 6534/21.2.2007 φύλλο της εφημερίδας αυτής.

2. Σύμφωνα με το άρθρο 4δ παρ. 3 «Αν διαπιστωθεί ότι η γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση, παρότι εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της παρ. 1 του άρθρου 4β, δεν προκαλεί σοβαρές αμφιβολίες ως προς τη δυνατότητα της να περιορίσει τον ανταγωνισμό στις επιμέρους αγορές στις οποίες αφορά, η Επιτροπή Ανταγωνισμού, με απόφαση της που εκδίδεται μέσα σε ένα (1)

μήνα από τη γνωστοποίηση, επιτρέπει τη συγκέντρωση». Ως προς τη δυνατότητα μιας συγκέντρωσης να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στην εθνική αγορά ή σε ένα σημαντικό σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων ή των υπηρεσιών τμήμα της και ιδίως με τη δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης, αυτό διερευνάται σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 4γ όπου προβλέπεται ότι «για την εκτίμηση της δυνατότητας μιας συγκέντρωσης να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό, λαμβάνονται υπόψη ιδιαίτερα η διάρθρωση όλων των σχετικών αγορών, ο πραγματικός ή δυνητικός ανταγωνισμός εκ μέρους επιχειρήσεων εγκατεστημένων εντός ή εκτός Ελλάδος, η ύπαρξη νομικών ή πραγματικών εμποδίων εισόδου στην αγορά, η θέση των ενδιαφερομένων επιχειρήσεων στην αγορά και η χρηματοδοτική και οικονομική δύναμή τους, οι δυνατότητες επιλογής των προμηθευτών και των χρηστών από τις επιχειρήσεις και από άλλες ανταγωνιστικές ή δυνητικά ανταγωνιστικές επιχειρήσεις, η πρόσβασή τους στις πηγές εφοδιασμού ή στις αγορές διάθεσης των προϊόντων, η εξέλιξη της προσφοράς και της ζήτησης των οικείων αγαθών και υπηρεσιών, τα συμφέροντα των ενδιαμέσων και τελικών καταναλωτών και η συμβολή στην εξέλιξη της τεχνικής και οικονομικής προόδου, υπό τον όρο ότι η εξέλιξη αυτή είναι προς το συμφέρον των καταναλωτών και δεν αποτελεί εμπόδιο για τον ανταγωνισμό».

3. Από την αξιολόγηση και συνεκτίμηση όλων των ανωτέρω στοιχείων του φακέλου των σχετικών με τη διάρθρωση και λειτουργία της σχετικής αγοράς προϊόντων και της γεωγραφικής αγοράς, τα μερίδια σε αυτήν των συμμετεχουσών στη συγκέντρωση εταιρειών και την οικονομική τους δύναμη, τη μη ύπαρξη νομικών ή πραγματικών εμποδίων εισόδου στην αγορά, τη δυνατότητα επιλογής των προμηθευτών και των χρηστών από τις άνω εταιρείες και από άλλες ανταγωνιστικές επιχειρήσεις, την πρόσβασή τους στις πηγές εφοδιασμού ή στις αγορές διάθεσης των προϊόντων, τα μικρά μερίδια των μερών στην αγορά (από 0,4 έως 1%) που δεν επιτρέπουν τη δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης αυτών, το συμφέρον των καταναλωτών, και τη λειτουργία γενικώς του ανταγωνισμού, όπως λεπτομερώς αυτά εκτίθενται και αναλύονται και στην υπ' αριθ. πρωτ. 1680/21.3.2007 εισήγηση της Γ.Δ.Α., και δεδομένου ότι οι συνομολογούμενοι στο από 1^{ης} Φεβρουαρίου 2007 Ιδιωτικό Συμφωνητικό όροι αποσκοπούν στη διασφάλιση των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των συμβαλλομένων μερών για την επίτευξη της συγκέντρωσης και δεν επηρεάζουν καθ' οιοδήποτε τρόπο τον ανταγωνισμό, η Επιτροπή Ανταγωνισμού - Τμήμα Α' άγεται στην κρίση ότι η συγκέντρωση που αφορά την απόκτηση ποσοστού 51% του συνολικού μετοχικού κεφαλαίου και των δικαιωμάτων ψήφου της εταιρείας «FBB – ΠΡΩΤΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» (εφεξής FBBank) από την εταιρεία «ASPIS BANK ΑΤΕ» (εφεξής ASPIS), δεν προκαλεί σοβαρές αμφιβολίες ως προς τη δυνατότητά της να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στις επιμέρους σχετικές αγορές στις οποίες αφορά.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού - Τμήμα Α' :

Επιτρέπει την κατ' άρθρο 4β του ν. 703/1977 γνωστοποιηθείσα την 15.2.2007 (αριθ. ημ. πρωτ. 999) συγκέντρωση που πραγματοποιήθηκε με την απόκτηση από την εταιρεία «ASPIS BANK

ΑΤΕ» ποσοστού 51% του συνολικού μετοχικού κεφαλαίου και των δικαιωμάτων ψήφου της εταιρείας «FBB – ΠΡΩΤΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ», καθόσον η συγκέντρωση αυτή δεν προκαλεί σοβαρές αμφιβολίες ως προς τη δυνατότητά της να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στις επιμέρους σχετικές αγορές στις οποίες αφορά.

Η απόφαση εκδόθηκε την **23^η Μαρτίου 2007**.

Η απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης, σύμφωνα με το άρθρο 25 παρ. 6 του ισχύοντος Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (ΦΕΚ Β' 1890/29.12.2006).

Ο Προεδρεύων του Α' Τμήματος

Ο Συντάκτης της Απόφασης

Αριστομένης Κομισόπουλος

Φαίδων Στράτος

Η Αναπλ. Γραμματέας

Όλγα-Ανίτα Ραφτοπούλου